

Riksintresse för kulturmiljövård Tjust [G 9] (Bolmsö sn)

Motivering: Fornlämningssmiljö med betydande koncentration av fornlämningar och odlingsrösen som utvisar långvarigt markutnyttjande och kontinuitet i bosättning från slutet av yngre sten- till järnålder.

Uttryck för riksintresset: Hällkista i stensättning, rösen, treuddar, resta stenar, högar samt ett stort järnåldersgravfält med ca 60 högar och en rest sten. Odlingslandskap med totalröjda åkrar i krönlägen, odlingsrösen, stenmurar och diken.

Ett urval riktlinjer:

- Någon form av fornvård är grundläggande för att fornlämningssmiljöerna ska vara syn- och upplevelsebara.
- Rösen och järnåldersgravfält tillhör riksintressets bärande värden. Tillstånd enligt 2 kap KML om att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra en av riksintressets fornlämningar bör i regel inte beviljas.
- Bebyggelse eller andra anläggningar som stör de visuella sambanden mellan den traditionella gårdsbebyggelsen och fornlämningssmiljöerna kan medföra påtaglig skada.
- Den utpräglade jordbruksbygden tillhör ett av riksintressets värden. Överföring av odlingsmark till skogsmark, samlad villabebyggelse eller liknande åtgärder som ändrar miljöns karaktär av odlingsbygd kan, beroende på omfattning och lokalisering, medföra påtaglig skada.

1

2

3

1. Lund eller Lunnagården ligger på en åssträckning med utsikt över Bolmen. Åsen har varit en viktig lokaliseringsfaktor för den tidiga bosättningen och möjligheterna att bedriva jordbruk.
2. Fornlämningarna hade från början exponerade lägen på åsen som för lite drygt 100 år sedan fortfarande bestod av en stor ljunghed. Den därefter planterade skogen drabbades hårt av Stormen Gudrun.
3. Tjust har en representativ bebyggelsestruktur med spridda gårdar kring öppna jordbruksmarker som tidigare utgjorde byns gemensamma inäogärde.